

BİLİM YAYIN

Saray Eczaneleri ve İlaç Araştırmalarının Gelişmesine Katkıları

Prof. Dr. Arslan Terzioğlu

Istanbul, 1996, 110 sayfa, 18 resim (*)

Prof. Dr. Arslan Terzioğlu'nun son kitabı olan "Saray Eczaneleri ve İlaç Araştırmalarının Gelişmesine Katkıları" isimli eser, yazarın Roche firmasının yayımladığı, dünya eczaneleri hakkındaki "The Pharmacy" adlı kitap için yazdığı bölümün genişletilmiş şeklidir. Terzioğlu'nun 1968'den bugüne topladığı eski kültürlerde saray eczaneleri ile ilgili kaynakların birikimiyle ortaya çıkardığı bu eser İstanbul Üniversitesi Araştırma Fonu'nun maddi desteğiyle basılmış.

Giriş bölümünde antik döneme ait eski sarayların, bilim adamları tarafından arkeolojik ve mimarlık tarihi açısından incelenmiş olsa da saray eczanelerine ait bilgilerin bu araştırmalarda yer almadığına dikkat çekiliyor. Yazar, saray eczanelerinin dünyada bugüne kadar geçirdiği evrimi konu alan geniş bir monografik bilimsel araştırmanın şimdiki kadar yapılmaması olduğunu gördüğü için böyle bir bilimsel araştırma yaparak, ulaşılabilen kaynaklar ışığında bu konuyu ortaya koymaya çalıştığını açıklıyor.

İkinci bölüm "Eski yüksek kültürlerde ve Ortaçağ'da saray eczanelerinin gelişimi"ne ayrılmış. Sümer, Asur, Hindistan, Tibet, Çin ve Anadolu medeniyetlerinde saray hekimleri ve ilaç yapımı hakkında ayrıntılı bilgiler veriliyor. Asur sarayında veliht prens için hazırlanan bir ilacın, kralın emriyle önce köleler üzerinde denendikten sonra veliht prensin içmesine izin verildiği, Mihridatikum'un nasıl hazırlandığı, terkipte yapılan değişiklikler ve Theriak adını alışı, Kleopatra'nın "Kosmeticon" isimli eseri bu bölümde anlatılıyor.

Üçüncü bölümde "Saray eczanelerinin Rönesans döneminden 20. yüzyıl başına kadar evrimi ve ilaç araştırmalarına katkıları"na değiniliyor. Böylece Avrupa'da Rönesans döneminde yani 14., 15. ve 16. yüzyıllarda İspanya, Avusturya ve Osmanlı İmparatorlukları'nın dünyanın en kudretli imparatorlukları olarak tarih sahnesine çıkmaları ile, bu imparatorlukların muhteşem saraylarında Avrupa'nın en eski saray eczanelerinin tesis edilerek parlak bir dönemin başladığını görüyoruz. Osmanlı İmparatorluğu'nda Bursa, Edirne ve Topkapı saraylarındaki saray hastaneleri ve saray eczaneleri ve buralarda ilaç hazırlanışı hakkında geniş bilgi verilmiş. Özellikle Topkapı Sarayı'ndaki eczanelerde ve Helvahane'de ilaçların yapılması ve bununla ilgili Helvahane Defteri isimli reçete kitabı ayrıntılı olarak bu bölümde anlatılmış. Daha sonra Avusturya İmparatorluğu'nda ve Almanca konuşulan Avrupa ülkelerindeki, Fransız saraylarındaki ve Çarlık Rusya'sındaki saray eczaneleri tanıtılıyor.

Kitabın Türkçe yazılmış olan bölümleri "Sonuç ve Özet" ve 211 kaynağın yer aldığı "Kaynaklar" ile bitiyor.

Arslan Terzioğlu'nun yaklaşık 30 yıldır topladığı kaynakların ışığında gerçekleştirildiği bu araştırma tüm dünya saray eczaneleri hakkındaki bilgileri bir araya toplaması açısından Eczacılık Tarihi için

önemli bir kaynak eser niteliği taşımaktadır.

(*) Bu eser, İstanbul Tıp Fakültesi Deontoloji ve Tıp Tarihi Anabilim Dalı, Horhor Cad. No: 13 Fatih İstanbul. Tel.: 534 98 13'ten 750.000.-TL karşılığında temin edilebilir.

Prof. Dr. Afife Mat
İ.Ü. Eczacılık Fakültesi

Almanya'dan kitaplar

Almanya'da Türk Serbest Girişimciler

Yıldız Savaşları

Almanya'da Ayrımcılık

Federal Almanya'da Türklerin Kültürel Sorunları

Türkiye Araştırmalar Merkezi yayınları

Essen'de GH Üniversitesi'ne bağlı olarak, daha çok Türkiye ve Almanya'da yaşayan Türklerin, Türk azınlığın her türlü sorununu üzerine araştırmalar yapan Türkiye Araştırmalar Merkezi bu çalışmalarını aynı zamanda kitap-

ba dönüşürüp yayımlanmaktadır. Merkezin yeni 4 kitabı daha çıktı.

Dünden Bugüne Almanya'da Türk Serbest Girişimciler, Gülay Kızılocak'in bir çalışması.

Çalışma, Türklerin serbest girişimciliklerinin tarihini inceliyor, bugünkü durumunu ortaya koyuyor ve geleceğe projeksiyon yapıyor. Kitap ayrıca, Türklerin iş kurabilmelerinin hukuksal zeminini, Türk iş insanlarının sorunlarını, yapısını, örgütlenmesini anlatıyor.

Yıldız Savaşları-Avrupa, Türkiye ve Avrupa'daki Türkler Üzerine Düşünceler,

kitabının yazarı **Çiğdem Akkaya**, Avrupa ülkeleri arasındaki çekişmeyi ve bu çekişmenin içinde Almanya'nın ve giderek Türklerin konumunu dana çok ekonomik açıdan araştırıyor.

Almanya'da Ayrımcılık -Federal Alman İş Piyasasında Türklere Yönelik Ayrımcılık - kitabı **Faruk Şen- Andreas Goldberg** ve **Güray Öz**'ün ortak çalışması. Kitap, iş hayatına girişte Türklere yönelik uygulanan ayrımcılıkları araştırıyor.

Federal Almanya'da Türklerin Kültürel Sorunları, Faruk Şen, Güray Öz ve Ahmet İyidirli'nin ortak çalışması. Çalışma, Türklerin dil, din, gelenek gibi kültürel sorunlarını ele alıyor ve konuyu Almanya'nın asimilasyon ve entegrasyon politikaları açısından tartışıyor. Yazarlar sonuç bölümünde gelecek için stratejiler geliştiriyor ve önerilerde bulunuyor.

İsteme: Önel Yayınevi, Silcher Str. 13, 50827 Köln; Tel: ++(0221) 587 90 84/ faks: 587 90 04

Türkiye Araştırmalar Merkezi: ++02101- 3110 41/41; faks: 31 10 43

